

Litteraturlister og noter til Byplan 01 maj 2007 / 59 årgang

Temanummer om Strategisk Planlægning ved medarbejdere ved Center for Byplanlægning, Kunstakademiets Arkitektskole, <http://www.karch.dk/CBP>

Jens Christian Leth Pasgard: Lego, Legoland og Billund Lalandia nr. 2

Casespecifik litteraturliste:

Arkitekten: Dommerbetænkning - Arkitektkonkurrencen Billund Bymidte. Særtryk af Arkitekten nr. 2, 1994.

Billund ErhvervsFremme: strategiplan 2006-2009. <http://www.billund-erhvervsfremme.dk>, 2006.

Billund Kommune: Billund Bymidte Designmanual. Billund Kommune, Teknisk afd., 1996.

Billund Kommune: Kommuneplan 1998-2009. Billund Kommune, Teknisk Service, 1997.

Billund Kommune: Kommuneplantillæg nr. 5: Støj fra Billund Lufthavn. Billund Kommune, Teknisk afdeling, 2001.

Billund Kommune: Lokalplan 121, Ferieboliger. Billund Kommune, Teknisk Service, 2005.

Billund Kommune: Lokalplan 122, Oplevelsescenter. Billund Kommune, Teknisk Service, 2005.

Billund Kommune: Turistpolitik. <http://www.billundkommune.dk>.

Byskov, Søren: Tro, håb og legetøj. Landsbyfolk og industrieventyr i Billund 1920-1980. Overgaard Bøger, Grindsted. 1997.

Domino, Søren & Risom, Jakob: Hurtigt salg af Legoland. ErhvervsBladet d. 02.11.2004.

Gyldendal: Den Store Danske Encyklopædi (Elektronisk udg.) Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S og Aminova Consult ApS, 2004, opslag: Billund, LEGO og LEGOLAND.

Hansen, Jens Christian; Risom, Jacob: Lego-familiens formue på mindst 20 milliarder. Berlingske Tidende, 29.05.2005.

LEGO Koncernen: Virksomhedsprofil 2006 - en introduktion til LEGO® Koncernen. www.lego.com, 2006.

LEGO Koncernen: Årsrapport 2005. <http://www.lego.com>, 2006.

Madsen, Frede: Billund-projekt vil løfte byggebranchen. ErhvervsBladet d. 07.03.2005.

Madsen, Frede: Lego vil lege med de bedste. ErhvervsBladet d. 18.06.2006.

Madsen, Frede: Billund bliver provinsens turistmagnet. ErhvervsBladet d. 13.11.2006.

Møller, Bjarke: Flextronics fejer op efter legoonklerne i Lego. Politiken d. 26.06.2006.

Ny Billund Kommune: Vision 2012. <http://www.billund-grindsted.dk>, 2006

REKA Gruppen A/S: Pressemeddelelser på <http://www.reka.dk>

Ribe Amt: Regionplan 2012. Ribe Amt, 2003.

Risom, Jacob: Lego-varemærke lider under tab. Berlingske Tidende, 29.05.2005.

Steno, Carsten: Lego følger trop. ErhvervsBladet d. 22.06.2006

Vanderbilt, Tom: Model City. I.D. The International Design Magazine, March/April 2000, s. 66-75.

<http://www.visitbillund.dk>

Noter:

1. Gunn, Clare A.: Vacationscape: Developing Tourist Areas, Third Edition. Taylor & Francis, 1997, s. 1.
2. Disse processer er beskrevet meget udførligt af sociologen Sharon Zukin bl.a. i: The Cultures of Cities. Blackwell Publishing. 1995, s. 273-274.

3. Søren Byskov beskriver udførligt Billunds tilblivelse i: Tro, håb og legetøj. Landsbyfolk og industrieventyr i Billund 1920-1980. Overgaard Bøger, Grindsted. 1997, kapitel 3.
4. Beskrevet på www.lego.com under virksomhedsbeskrivelsen. Downloadet d. 8.11.2006.
5. LEGO klodsen blev ved årtusindeskiftet kåret af Fortune Magazine og British Association of Toy Retailers som århundredets legetøj.
6. Beskrevet af Søren Byskov i: Tro, håb og legetøj. Landsbyfolk og industrieventyr i Billund 1920-1980, s. 230.
7. Gyldendal: Den Store Danske Encyklopædi (Elektronisk udg.) Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S og Aminova Consult ApS, 2004, opslag: LEGO.
8. Overskrift i ErhvervsBladet d. 07.04.2005.
9. Citat Stig Helgens Binggeli, adm. direktør for brand-bureauet Brandhouse. Citeret i artiklen 'Lego-varemærke lider under tab' af Jacob Risom. Berlingske Tidende, 29.05.2005.
10. LEGO: Virksomhedsprofil 2006 - en introduktion til LEGO® Koncernen. www.lego.com, 2006, side 3.
11. Domino, Søren & Risom, Jakob: Hurtigt salg af Legoland. ErhvervsBladet d. 02.11.2004.
12. Lego oplyser ikke specifikke regnskabstal for sine forlystelsesparker.
13. PARKEN Sport & Entertainment købte i 2004 REKA Gruppens 75 procent ejerandel i selskaberne bag Lalandia i Rødby. Det nye feriecenter er ikke navngivet, men ifølge pressemeddelelse fra REKA Gruppen d. 31.08.2006 vil 'Lalandia' indgå i navnet.
14. Billund ErhvervsFremme fremhæver i deres strategiplan for 2006-2009 at de vil etablere Vestdanmarks Turistport i Billund med det overordnede formål at tiltrække og fastholde turister og at 'oplevelsesøkonomi bliver en integreret del af den fremtidige erhvervsudvikling i kommunen'.
15. Et Netværkssamarbejde mellem blandt andre REKA Gruppen, LEGO, LEGOLAND, Billund Lufthavn, Grindsted Erhvervsskole.
16. Telefonsamtale i oktober 2006.

Gustavo Ribeiro: Strategisk planlægning - rumlige koncepter og territorialitet

Links til kilder:

<http://www.london.gov.uk>

http://www.london.gov.uk/mayor/strategies/sds/london_plan/lon_plan_all.pdf

<http://www.london2012.com/en/news/press+room/images/renders.htm>

http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/ruimtelijk/Nrsv/RSVgecoördineerd/RSV_Deel_1A_w.pdf

Noter:

1. ODPM [Office of the Deputy Prime Minister], 2004. Planning Policy Statement 11: Regional Spatial Strategies. Norwich: Her Majesty's Stationery Office [<http://www.communities.gov.uk/index.asp?id=1143840>]
2. Salet, W. and Faludi, A., eds., 2000. The Revival of Strategic Spatial Planning. Amsterdam: KNAW.
3. Se for eksempel BRYSON, J.M., 2004. Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement. 3rd edn. San Francisco, Calif.; Great Britain: Jossey-Bass, eller Albrechts, L., 2001b. In pursuit of new approaches to strategic Spatial planning. A European perspective. International planning studies, 6 (3), pp. 293-310.
4. Se Friedmann, J., Bryson, J., Hyslop, J., Balducci, A., Wiewel, W., Albrechts, L. and Healey, P., 2004. Strategic spatial planning and the longer range. Planning Theory & Practice, 5 (1), pp. 49-67.

5. Bryson op cit.; Allison, M. and Kaye, J., 1997. Strategic Planning for Nonprofit Organizations. Hoboken, NJ: Wiley; Barry, B.W. and Amherst H. Wilder Foundation., 1997. Strategic Planning Workbook for Nonprofit Organizations. St. Paul, Minn.: Amherst H. Wilder Foundation; Joyce, P., 1999. Strategic Management for the Public Services. Buckingham: Open University Press.
 6. Bryson op cit.; Bryson in Friedmann et al. op cit.
 7. Bryson op cit.
 8. Healey, P., ed, 1997. Making Strategic Spatial Plans: Innovation in Europe. London: UCL Press; Healey, P., 2006. Collaborative planning : shaping places in fragmented societies. 2nd edn. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
 9. Healey (1997) op cit.
 10. Healey (1997) op cit.
 11. Friedmann et al. op cit.
 12. Se for eksempel Helberg, N., 2002. Visioner med indhold. Stads- og Havneingeniøren, 6/7
 13. "Planning without plans may not be such a bad idea"
 14. Friedmann et al. op cit.
 15. Balducci in FRIEDMANN et al. op cit.
 16. Ascher, F., 1995. Métapolis, ou, L'avenir des villes. Paris: O. Jacob.
 17. Albrechts, L., Healey, P. and Kunzmann, K.R., 2003. Strategic Spatial Planning and Regional Governance in Europe. Journal of the American Planning Association, 69(2), pp. 113-129.
 18. Albrechts, L., Healey, P. and Kunzmann, K.R., op cit.
 19. Albrechts, L., Healey, P. and Kunzmann, K.R., op cit.
 20. See Healey 2006 op cit.
 21. En detaljeret diskussion om dette emne findes i Brenner, N., 2004. New State Spaces : Urban Governance and the Rescaling of Statehood. Oxford: Oxford University Press.
 22. See Salet & Faludi op cit.
 - 23 "Overvejelserne om planstrategiens rolle kan som yderpunkter bevæge sig mellem den fysiske planstrategi og den bredere planstrategi."
- "Den fysiske planstrategi begrænser sig emnemæssigt til fysisk planlægning. Den har tæt sammenhæng til kommuneplanen, og den koordineres med andre styringsværktøjer når deres indhold har fysisk indhold eller konsekvenser."
- "Den bredere planstrategi kan spille en samlende og koordinerende rolle, og den kan sammentænkes med andre styringsværktøjer i form af fx budgetlægning, målstyring og sektorplanlægning."
- "Der er tale om at træffe nogle overordnede valg som har betydning for indholdet i planstrategien og procesforløbet."
- (Miljø- OG Energiministeriet, 2002. Strategi og kommuneplanlægning – en vejledning. Udarbejdet af Landsplanafdelingen 6. kontor Konsulent Sven Allan Jensen as., p.43)

Bo Grönlund: Urbaniteten og den urbane transformation

Noter

1. Se f. eks. Bo Grönlund, 1966: http://hjem.get2net.dk/gronlund/Globala_staden.html
2. Se f.eks. http://www.mnforsustain.org/pop_limits_to_growth_30_year_review_meadows.htm og http://www.mnforsustain.org/meadows_limits_to_growth_30_year_update_2004.htm
3. <http://repositories.cdlib.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1013&context=cssd/opolis>

4. http://homepage.mac.com/bogronlund/Zero_Sum_v9.pdf

4. Louis Wirth, 1897-1952, med baggrund i Chicago skolens human-økologiske tilgang, sammenfattede i 1938 kernen i det urbane i artiklen 'Urbanism as a way of life': "For sociological purposes a city may be defined as a relatively large, dense and permanent settlement of socially heterogeneous individuals". Wirth forsøger derefter at vise de sociale implikationer af en kombination af en stor befolkning, et tæt miljø og forskellige individer og grupper. "The large numbers promote individual difference, spatial segregation, segmented relations and anonymity, but also possibilities of emancipation. Density amplifies this further and a drama of the contrasts, differences and speed takes place in the metropolis". For Wirth fører det med sig tolerance, rationalitet og sekularisering, men også ensomhed, erkendelse af ustabilitet som livsvilkår og kosmopolitanisme.

5. http://homepage.mac.com/bogronlund/Zero_Sum_v9.pdf

6. Regionsbegrebet har Center for Byplanlægning på Kunstakademiets Arkitektskole sidste år holdt flere seminarer om: "Network Cities -Globalization and Urban Transformation in Oslo, Stockholm and Copenhagen" i december 2005 og "Edward Soja - Regionalisation and the regional city" i september 2005. Regionsbegrebet vil derfor ikke blive udfoldet mere i denne artikel.

7. Se Cowan: The Dictionary of Urbanism, hvor der står: Urbanity: 1) The quality of being well mannered; 2) The condition of life in a city. This meaning became current around 1900; 3) The positive qualities of the social and collective life of cities - a quality of vitality and diversity possessed by successful towns and cities, resulting from a wide range of people coming together for different purposes. This third sense was introduced by Lewis Mumford in around 1953, 4) A type of urbanism, e.g.: "The contemporary urban environment can be thought of as a field of parallel urbanities". NB! I Mumfords hovedværk 'The City in History', 1961 findes ordet 'urbanity' dog ikke med i indexet og i følge undertegnede har Mumford draget forkerte politiske og byplanmæssige konsekvenser, selv om de delvist kan forklares i lyset af hans kamp mod nazisme og fascisme.

8. Undertegnede første Lefebvrestudie om dette er fra 1992. http://hjem.get2net.dk/gronlund/Lefebvre_Nordplan_maj92.html

9. Se mere om fasetilstande, faseovergange og andre urbanitetsmål i http://homepage.mac.com/bogronlund/Zero_Sum_v9.pdf

Litteraturliste:

Bill Hillier: Space is the machine - a configurational theory of architecture, Cambridge University Press, 1996

Bo Grönlund - hjemmeside om urbanitet: <http://bo.gronlund.homepage.dk>

Bo Grönlund och Katarina Dahlgren: På vakt för spänningen, i 'area', tidskrift om landskapsarkitektur, nr. 3, 2000.

Bo Grönlund: Att bygga för trygghet, i Bo Larsson och My Laurell (red.): Tankar om förstadens framtid, Forskningsrådet Formas, Stockholm, 2006

Bo Grönlund: Den besvärlige urbanitet, i Vibeke Dalgas og Poul Strömstad (red): Byens offentlige rum, Seminar 1992, Dansk Byplanlaboratorium, Byplanhistoriske noter 27, 1994

Bo Grönlund: Det urbanas renässans? i Louise Nyström (red.): Stadslandskapet - sönderfall eller läkning, Stadsmiljørådet, Karlskrona, 1997

Bo Grönlund: Life and Complexity in Urban Space, i Nordisk Arkitekturforskning, 1993:4

Bo Grönlund: New Urban Theory - forelæsningsnoter til kursus på Kunstakademiets Arkitektskole, 2002, (opdateret 2006): http://hjem.get2net.dk/gronlund/3_314_Eng_v3_march2002.htm

Bo Grönlund: Stadsplan för ett bra stadsliv, i Bengt Persson (red.): Bo01 - hållbar framtidsstad, lärdommar och erfarenheter, Forskningsrådet Formas, Stockholm, 2005

Bo Grönlund: Urban quality of life in the new urban districts in Scandinavia - a contribution to CITIES FOR PEOPLE - Walking in the 21st century - Copenhagen 9-11 June 2004 (with minor adjustments

November 2006) http://homepage.mac.com/bogronlund/Zero_Sum_v9.pdf Foredrag om samme med mange illustrationer: http://homepage.mac.com/bogronlund/Zero_Sum_presentation.pdf

Corine Land Cover, European Environment Agency: <http://www.eea.europa.eu/>

Danmarks Statistik: Statistisk Årbog 2006

Donella Meadows, Jorgen Randers, Dennis Meadows: Limits to Growth - the 30-year update, Earthscan, London, 2006

Edward W. Soja: Postmetropolis - critical studies of cities and regions, Blackwell Publishing, Oxford, UK, 2000

Gehl, Gemzøe, Kirknæs & Søndergaard: Det nye byliv, Arkitektens Forlag, København, 2006

Gertrud Jørgensen: Den grænseløse by, i Byplannyt 3, 2006, Dansk Byplanlaboratorium

Henri Lefebvre: Rhythmanalyses - space, time and everyday life, Continuum, London, 2004

Henri Lefebvre: The Production of Space, Blackwell, Oxford, UK, 1991

Henri Lefebvre: The Urban Revolution, University of Minnesota Press, Minneapolis, 2003

Jens Bonke: Tid og velfærd, Socialforskningsinstituttet, 2002

Jonny Aspen (red): By og byliv i ændring - studier af byrom og handlingsrom i Oslo, Scandinavian Academic Press, Oslo, 2005

Jonny Aspen og John Pløger (red): På sporet af byen, Spartacus forlag, Oslo, 1997

Lyn H. Lofland: The Public Realm - exploring thye city's quintessential social territory, Aldine de Gruyter, New York, 1998

Maarten Hajer & Arnold Reijndorp: In Search of a New Public Domain, NAi Publishers, Rotterdam, 2001

Miljøministeriets Areal Informations System: http://www.dmu.dk/Udgivelser/Kort_og_Geodata/AIS/

Peter Newman & Jeffrey Kenworthy: Urban Design to Reduce Automobile Dependence; Opolis: An International Journal of Suburban and Metropolitan Studies , Volume 2, Issue 1 2006 <http://repositories.cdlib.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1013&context=cssid/opolis>

Robert Cowan: The Dictionary of Urbanism, Streetwise Press, Tisbury, UK, 2005

Richard Sennett: Capitalism and the City, November 2000, [http://on1.zkm.de/zkm/stories/storyReader\\$1513](http://on1.zkm.de/zkm/stories/storyReader$1513)

Tage Wiklund: Det tillgjorda landskapet - En undersökning av förutsättningarna för urban kultur i Norden, Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1995

Tor Nørretranders: Stedet som ikke er - fremtidens nærvær, netværk og internet, Aschehoug, Danmark 1997.

Ulrich Beck: The Cosmopolitan Vision, Polity Press, Camebridge, UK, 2006

Vejdirektoratet m.fl.: Byen, vejen og landskabet - motorveje til fremtiden, 2005